

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kraje. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr. če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača štempelj za 30 kr. Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši "Hotel Evropa". Opravništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila t. j. administrativne reči, je v "Narodni tiskarni" v Tavčarjevi hiši.

Vabilo na naročbo.

S prihodnjim mesecem se začneja novo četrtletje letošnjega tečaja "Slov. Nar." Vabimo torej č. gg. dozdane naročnike, katerim naročnina poteka, da jo ponovno, ter ob enem prosimo svoje prijatelje, da s pridobivanjem novih naročnikov naš dnevnik razširijo, ker le tako mu bode mogoče vedno bolj izpolnovati svoj nalog v danes prevažni dnevni literaturi.

„Slov. Narod“ velja:

Za ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom:

Za pol leta 6 gld. 50 kr.

Za četrt leta 3 " 30 "

Za mesec april 1 " 10 "

Za pošiljanje na dom se računa 10 kraje. za mesec, 30 kr. za četrt leta.

S pošiljanjem po pošti velja:

Za pol leta 8 gld. — kr.

Za četrt leta 4 " — "

Za mesec april 1 " 40 "

Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer:

Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr.

Po pošti sprejemati " " 3 " —

One gospode, ki naš časopis prejemajo, a niso še naročnine poslali, prosimo, da to precej storé.

Administracija „Slov. Naroda“.

Minister Schäffle proti ustavovercem.

Izpregovoril je javno eden izmed udov toliko napadanega poštenega ministerstva Hohenwartovega, namreč dr. Schäffle. Kot predgovor ene njegovih najnovejših narodnogospodarstvenih knjig je izšla zanimiva iz-

java, ki izvrstno odkriva puhlost in trhlóst, pa tudi krivičnost ustavoverne klike v Avstriji. Kolikor nam omejeni prostori našega malega dnevnika dovoljujejo, podajemo tukaj v izpisku krasne besede bivšega avstrijskega ministra, poštenega Nemca, kakoršnih žalibog ta narod že tako malo šteje.

Schäffle omenja v početku svojega spisa napade, ki so od tako imenovane ustavoverne stranke nanj leteli, ter pravi, da je z dobro vestjo odstopil od svojega mesta. Nihče mu ne more ničesa protinavnega v politiki očitati. Potem nadaljuje: „V zvezi s svojimi tovariši sem izpolnoval samo najvišjo dolžnost svojega uradnega položaja, ko sem iskal merila za svoje državniško delovanje v bistvu in v naravnih interesih avstrijske države. In avstrijska državna ideja, pravo in edino opravičenje bitja Avstrije, njen visoki politični poklic za sosednje države in za Evropo, more po mojem preverjenju samo pomeniti: mirno in svobodnostno združenje tako mnogovrstno kakor neločljivo skupaj zmešanih narodskih elementov v eno po edinstvu močno državno zvezo, venaki, oziroma primerni enakopravnosti, pod žezlom in zaščito zgodovinsko ukoreninjene dinastije. Še danes ne znam nobene druge „raison d'être“ avstrijske države. Da, nad vsemi dvomi vzvišena vera v meni živi, da bode Avstrija, ako se učvrsti, samo na tej podlogi učvrstila se in na dalje obstala. Na taki podlogi državno zgrajena, bila bi vsem udom svoje narodovske familije draga, blagoslovljena domovina; tako uravnana bila bi varen, miroljuben sosed tudi Nemčiji, bila bi državna zveza, ki bi mnogo sicer

vznemirujočih elementov v ozemlju nemško-slovansko-romanskega narodskega sveta neutralizirano ohranila in v miru spajala, velik izgled mednarodnega miru za Evropo ob času razdirajočega narodnostnega sovraštva. Bila bi naposled poročstvo edino naravne, namreč lokalizirane rešitve vzhodnega vprašanja po narodih v Turčiji samih. Ti nazori so me vodili.“

„Tako razumljenje poklica avstrijske države gotovo ustreza pravim in velikim interesom vsega evropskega človeštva in je pravično vsem avstrijskim narodom samim... Od početka svojega političnega delovanja do danes sem bil zmirom protivnik centralističnim načelom... Rad pritrdim, da sem jaz sam stoprv v Avstriji (kamor je bil iz Nemškega Sch. poklican Ur.) izpoznal pravo denarnooligarhično-centralistično-birokratično naravo tako imenovane „ustavoverne“ stranke, in pa popolno intelektualno-nravno zmožnost tudi avstrijskih Slovanov za samovlado.“

„Obrekovali so Hohenwartovo ministerstvo, da je sovražno svobodi in ustavi. No, ali je primerno ustavopravno pridobivanje vseh narodov in stanov za samodoločbo v katerem koli času kjer koli in od kogar koli za svobodi in ustavnosti protivno imenovano bilo? (Dokazavši, da je Hohenwartovo ministerstvo na ustavopravnem stališču bilo in na tem stališču hotelo ustavo narediti za vse narode, piše Schäffle dalje:) Nij se imel monarhični absolutizem, ne parlamentarni absolutizem kake staro- ali novo-stanovske privilegirane manjšine ustanoviti; temuč ustavno zastopanje vseh stanov in narodov, na širši

Listek.

Prvi poljub.

Izvirno-slovenska novela.

(Spisal J. Skalec.)

IV.

Ta mala nezgoda — to se ve da — nij motila društva v veselji, katero je zmirom živahnjejše in glasnejše postajalo, čem pridnejše je Pestač vina donasal. Grabec zdaj vzame iz omare staro slovensko majolico, spredaj kinčano s črnim orlom, jo napolni do vrha z vinom, postavi jo na krožec, položi nad njo zarjaveli kletni ključ in migne Milici. Sepeče jej nekaj na uho, ona pa poprime krožec ter se vstavi pred Ljuboslava. Grabec potolče z nožem ob svojo kupico, in vse društvo omolkne ter gleda dobrohotno smehljaje na Ljuboslava, kateri (ne doma v vinskih krajih) nij vedel, kaj vse to pomeni. Grabec se vzdigne in govori s slovesno besedo: „Danes imam prvi-krat čast, vas v svoji hiši pozdravljati. Dobro

ste mi došli. Z najzlahnejšo kapljico, kar je branim v svoji kleti, napolnil sem majolico ter vas povabim, da izpraznite to „dobrodošlico“ in si tako pridobite vse pravice v hiši in kleti. Bog vas živi!“

Ljuboslav se malo ustraši velike posode, polne vina; tudi ga zmede krasna podoba Milice, katera z zarudelim obrazom šaljivo se smehljajoča stoji pred njim. Ko odvetnik vidi, da se Ljuboslav hoče obotavljati, mu tiho šepetne: Le ne obotavljajte se, to bi bilo žaljenje hiše. Ljuboslav tedaj vzame majolico, in čeravno se mora precej siliti, vendar jo sprazne do dna; potem pa se dostojno zahvali. Društvo veselo ploska, Pestač svojemu sosedu zašepeče: ta mladi doktor ga bode danes pod kapo dobil, če je le božji. Hitro so tekale ure, solnce se je že davno skrilo za goro, užigale so se sveče, društvo pa je vedno bolj hrumelo in šumelo. Ljuboslavu se pretesno dozdeva v sobi. Vino, katerega skoro še nikoli v svojem življenju nij toliko užil, govorjenje in petje, vse to mu greje glavo, da se mu skoro začneja vr-

teti. Zato smukne iz hiše, ko ga nikdo ne opazuje.

Ravnokar je priplavala svetla luna izza daljnih gora in razlivala svoje žarke na planjavo, po kateri se je kadila tanka bela meglica. Tiha noč, leskeče zvezde, blede mesečni svit, komu niso še vzbujali v prsih sladko, nepopisljivo hrepenenje po bitji, enako mislečem, enako čutečem? Komu ne vsplamteli sveto ljubezen.

Nasproti hiši je širil star kostanj svoje goste vejeve; Ljuboslavu se dozdeva, kakor da bi se pod njim na klopi nekaj belega gibalo. Stopi bliže in spozna — Milico. Sedela je sama na klopi in se zdaj naglo vzklonila, oplašena po nepričakovanem prihodu Ljuboslavovem. Hoče mimo njega teči v hišo. Ljuboslav, sicer tako boječ da si nij upal ni besede s krasno devojko izpregovoriti, vstavi se pred njo in jo prime za belo ročico, sam sebi se začudivši, od kod ta pogum.

— Nikar mi ne zamerite, gospodičina, nagovori jo, da sem se drznil Vas motiti na tem tistem mestu. Prosim, srčno Vas prosim,

volilni podlogi, z narodno „itio in partes“ deželnih zborov v mešanih deželah za vse narodne kulturne interese zadevajoča vprašanja, za varstvo narodnih manjšin — to je mnogo obrekovano Hohenwartovo ministerstvo pripravljalo in bilo že uresničenju približalo... Ali pa bi vendar bilo težko očitati resnično, da bi se bila imela enakopravnost in sigurnost nemške narodnosti oskruniti? A čisto nemške kronovine so bile baš s tem, da se je vse narodno kulturno v kompetenco deželnih zborov preneslo, stoprv prav in popolnem zavarovane pred možnostjo, da bi kedaj kaka slovanska večina v državnem zboru Nemštvu krivico delala. Med kronovinami z mešano narodnostjo so Tirolsko, Štajersko in Koroško tiste, v katerih je narodna večina nemška; v teh je bilo v najslabšem slučaju samo mogoče, da bi se Slovani od strani Nemcev zatirali.

Sicer so Nemci na Češkem in Moravskem v (inače močni in kompaktni) — manjšini, a v taki s katero nobena oblast ne bode iskala prepričev. Ali njim je vlada pri dogovarjanju z za vsako poroštveno koncesijo pripravljenimi voditelji češke opozicije od početka že „bel list“ zagotovila, na kateri bi bila manjšina vsako deželni ustavi primerno garancija za brambo nemške narodnosti zapisati mogla... Tudi osnova narodnostne postave, katero je izdelal češki zbor in katero bi bili Nemci po svoji volji lahko popravili, nikakor ne diha tlačenja manjšine. Kako bi sicer mogoče bilo dokazilno resnico razjasniti si, da so od oktobra 1871 Slovani baš v onih deželah, kjer so v manjšini, ravno in samo ona ustavna narodnostna poročila, katere je češki dež. zbor Nemcem ponujal, za sebe ponavlja pa zastoj prosili. Le naj se pošteno govori: ne zavoljo skrunjenja pravičnosti proti Nemcem, temuč zavoljo tega se je toliko upilo zoper „nemško sovražnost“ Hohenwartovega ministerstva, ker nij skrunilo pravičnosti protiv Slovanom. (Konec prih.)

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 22. marca.

Pismo dr. Schöffle-ja, katero tudi v svojem listu razglasmao, razdivjalo je sršenje

gnjezdo naših Prusakov-ustavovercev, da se od jeze pene. „N. Fr. Pr.“ v članku napada nekdanjega ministra s surovostjo, kakoršna je samo temu listu in njegovim privržencem mogoča. Očita Schöffle-tu politično lehkomišljenost, renegatstvo in cinizem, da je hotel končati Avstrijo in ugonobiti svoje rojake Nemce. Schöffle sme ponosen biti, da ga napada taka druhal.

Volilna reforma pride v sredo 26. t. m. v posvet v gospodski zbornici. Štiri konservativni udje komisije izrečejo svoje mnenje v posebnem dostavku k poročilu Lichtenfels-ovemu. Izstopili pa ti udje ne bodo, ampak samo nasproti glasovali. „Gazeta Narodova“ svetuje poljskim udom gospodske zbornice, naj ostanejo pri dotični seji, ker so v drugem položaji, nego državni poslanci.

Magjari imajo nesrečo s svojo državno banko. Kerkapoly ima cesarjevo dovoljenje, pa kje dobiti toliko denarja, kolikor treba za ustanovo take ogromne banke. Dunajski „Bankverein“ je sicer bil obljubil, potrební kapital skupaj spraviti, in se k temu pismeno zavezal. Zdaj pa, ko minister Kerkapoly že ves vesel predloži načrt državnemu zboru, pride „Bankverein“, da on z ustanovo oger. eskomptne banke ničnoče opraviti imeti. Minister se opira na podpisano pogodbo in hoče siliti „Bankverein“, da izpolni svoje storjene obljube. Državni kredit pa je stvar, katera se ne da pridobiti s silo, ampak samo po varnem gospodarstvu. —

Vnanje države.

Francoska narodna skupščina je sprejela enoglasno pogodbo s Prusko. Zastopniki vnanjih držav so Thiersu čestitali za srečni uspeh. Pri včerajšnjem sprejetju v palači ruskega poslaništva je knez Orlov v govoril o tem, kakor da bi bilo oprostenje Francoske dežele zmaga za Rusijo. Sploh so razmere med Rusijo in Francosko najugodnejše.

V okrajinah, katere sedaj še Prusi imajo, je narod v večih mestih živahno demonstriral zoper nje, ko se je razglasila pogodba. Vendar stvar nij imela nobenih neugodnih nasledkov.

V **Pruski** zbornici poslancev je bila v četrtek postava o cerkveni disciplinarni oblasti v tretjem branji sprejeta po nasvetu vlade z 205 glasovi proti 110. Ravno tako je bila sprejeta tudi postava o rabi cerkvenih pokoril, akoravno so katoliški in konservativni poslanci, kakor Reichenperger, Malinekrodt in drugi proti sprejetju govorili.

Berolinski demokrati so hoteli 18. sušca obhajati spomin ustaje leta 1848, vsled katere je bil kralj Friderik Vilhelm IV. prisiljen, dovoliti ustavo. Velika množica je šla zaradi tega popoldne v Friedrichshain, obiskat grobe onih, ki so pri oni priliki pali za domovino.

Grobi so bili okinčani z vencí, in prepevale so se domoljubne pesni. A pozabili so, da žive v deželi „strahu božjega.“ Policija, ki poprej nij branila omenjenih naprav, zahteva na enkrat, da naj jenjajo peti, in ker narod nij precej ubogal, prihrnje iz sosednjih ulic mesta nadenj oborožena straža na konjih, ter udari z golimi sabljami na narod. Mnogo ljudij je bilo hudo ranjenih. Zarad te silovitosti še nemški listi hudo grajajo vlado.

Znani Wagener je odložil svoj poslaniški mandat. Mož je bil še veliko več kupčije napravil, nego se je do sedaj mislilo.

Na **Španjskem** so bili poslednje dni Karlisti večkrat tepeni, kar se vidi posebno iz tega, da je mnogo ranjenih pribežalo na Francosko. Tako se bo republika kmalu iznebila nadležnih protivnikov, ki že dolgo časa vznemirujejo španjske severne okrajine.

Italijanska zbornica je nadaljevala posvetovanje o predlogu Nikoterovem. Vojni minister bi bil v stanu, s 165 milijoni za redne, in 20 milijoni za izvanredne stroške vzdržati armado 300.000 mož z vso potrebno opravo. S to svoto so zadovoljni tudi drugi ministri, ker ne bi alterirala denarnega proračuna. Večji izdajki bi se pa ne zlagali z narodnogospodarskim in denarnim stanjem države. Posvetovanje se bode še nadaljevalo.

Angleški predsednik ministerstva Gladstone je naznanil v parlamentu, da še ostane, z njim vred tudi vsi drugi ministri. Držal se bode istih načel, kakor do sedaj, ter upa, da ga bodo liberalci podpirali. Zbornica je zadovoljno sprejela to izjavo.

Dopisi.

Od soče 18. marca. [Izv. dop.] Željno smo pričakovali, da bode Vaš dopisnik iz Tolminskega Vam poslal instrukcijo tolminskega glavarja Winklerja, kakor je bil obljubil. A nij Vam ostal mož-beseda in tudi našemu, vladnim in duhovskim osobam se ukljanjočemu „Glasu“, kateri Vašega dopisnika (akoravno je bil „Glas“ dobro podučen o Winklerjevi zadevi) naravnost v štev. 9. lažnika imenuje — neče se Vaš dopisnik opravičiti. Ker tudi „Soča“ o Winklerji molči — mislili smo dolgo, da je Vaš dopisnik o Winklerji bil napak podučen. A nič nij tako tajno, da bi se s časom ne izvedelo; tako smo tudi te dni za gotovo podučeni, da je g. Winkler svojim bližnjim županom ustno, oddaljenim županom pa pismeno prepovedal slovensko prošnjo do cesarja podpisovati in da je mnogo županov, g. Winklerja se bo-

ostanite, sedite in če Vas nadleguje moja nazočnost, takoj odidem jaz.

Milica, nekoliko zmešana ne ve, kaj bi odgovorila; zarudi, povese oči v tla, hoče odtegniti roko Ljuboslavu, kateri jo rahlo stisne in, čudno, še toliko nema moči, da bi to storila. Ljuboslav ves vnet jo sili nazaj na klop in se sam vsede tik nje. A zdaj je bila tudi vsa njegova zgovornost pri kraji, kri mu kipi do srca; toliko, toliko bi prav za prav imel povedati, a niti ene borne besedice ne najde. Tiho sedita malko časa drug tik drugega, dokler Milica hoče zopet vstajati, češ da jo gotovo že pogrešujejo v hiši. Zdaj se razveže govor Ljuboslavu, zopet jo prime za ročico in začne pripovedovati od istega blaženega trenutja, ko jo je prvokrat zagledal, ko so se mu prvokrat zasvetile rajske njene oči.

— In od tačas, šepeta ognjeno, mi vedno plava pred očmi Vaša mila podoba. Oh, da bi Vam mogel razodeti v besedah, kar čuti in trpi moje srce; da bi mogel vdihniti iz svojih prsi v Vaše isto nezmerno, ne-

skončno ljubezen, katera navdaje vse moje bitje.

Ljuboslav poljubljuje strastno njeni roki. — Prosim, prosim, šepne globoko vzdihujoča Milica in skuša oditi. Pa Ljuboslav — sam ne ve kako — jo k sebi potegne in predno se more obraniti, objame in poljubi.

— Oho! ta je pa lepa, zagrmí v tem hipu Pestač s svojim debelim glasom, ki je kakor trobenta donel na uho Milici in Ljuboslavu. Milica zakriči in hoče zbežati, pa široki Pestač se vstavi pred njo in reče zaničljivo: — Nesramnica.

Pri tej besedi obstoji Milica, minol jo jo je prvi strah, obrne se proti Pestaču in reče ponosno: Kdo Vam daje pravico, tako z menoj govoriti?

Ne čakaje odgovora, odide v hišo. Pestač tresoč se od jeze kriči nad Ljuboslavom: — Gospodine, sram Vas bodi Vaše obnašanje; Vi, da si upate...

Zdaj se je tudi Ljuboslavu kri vnela: — Ste-li Vi hišni gospodar, da se tako napihujete?

— Če še nijsem, pa bodem, vpije Pestač; in bodem vedel, take prisiljene pite-pence dostojno traktirati. —

Vzdigne svojo debelo pest. K sreči zdaj pride odvetnik, kateri je zgrešil bil Ljuboslava ter ga šel iskat. — Ko sliši glasni prepír, se naglo približa.

— Za boga, gospoda, kaj imata, boudita vendar mirna; kaj bodo porekli ljudje?

Pestač mrmra nekaj med zobmi, še enkrat divje pogleda Ljuboslava ter mogočno stopa proti hiši.

Odvetnik izvedavo izprašuje Ljuboslava, kaj se je pripetilo.

— Jutri Vam hočem vse povedati, reče Ljuboslav potrj; nocoj sem ves zmeden.

— Naj bolje, da greva domú, meni odvetnik.

Oba se na tihem poslovita od gospoda Grabca, kateremu, ker še ničesa ne ve, nij ljubo, da že hočeta društvo zapustiti, in odideta. Milice nij bilo več videti ta večer.

(Dalje prih.)

ječih, svoje podpise odreklo. To je faktum in se ne da tajiti, akoravno „Glas“, kateri je bil v št. 8 obljubil o g. Winklerji spregovoriti, ga v št. 9. prav lepo umiva, Vašega dopisnika poročilo napak obračaje: „da gledé vesti tolminskega glavarja nij tako, kakor je „Slov. Narod“ poročal in „Glas“ nekaj omenil. Župani ne vedo nič o kaki okrožnici, ali kakoršnem si bodi uradnem činu zastran peticije do cesarja zoper „volilno reformo.“ — Ne bodem se z „Glasom“ zastran teh vrstic v boj spuščal, kajti to je reč Vašega dopisnika, kateremu je „Glas“ pregreho g. Winklerja s plaščem pokrivši zlobno „skrivno instrukcijo z okrožnico in uradnim činom“ zamenjal. Jaz hočem le projavljati, da tolminski županje in še kateri drugi dobro vedo, kaj je g. Winkler vse storil in koliko si prizadel s svojimi skrivnimi in tudi očitnimi poduki do svojih županov — njim s §§. žugáje — ako bodo prošnjo na cesarja podpisali, nasproti jim pa vse obetaje, ako se bodo podpisov zdržali, in da je na ta način mnogo poštenjakov oslepil, ka se niso podpisali, ki pa zdaj njih strahopetnost že obžalujejo, videči, kako hrabro so se drugi slovenski županje nasproti c. kr. pašem držali. Naj Vam povem pa še, zakaj je W. to storil. Gospod Winkler je bil že lansko leto, ko je bil Črnetu zaupnico skoval in jo podpisovati po Tolminskem zapovedal ter potem se hudoval nad tistimi, kateri so vrlim Kraševcem čestitali, svoje prej narodno ime omadežil in mnogo zaupanja pri ljudstvu izgubil. Letošnje vladno domoljubje odvzelo mu je vse zaupanje pri pravih zavednih domoljubih, t. j. pri taci narodnjakih, katerim je v resnici ubogi narod pri srci in katerim nij le lestva, po kateri priplezajo do svoje slave ali pa do denarja. Žalibog, da taci narodnjakov nahajemo še jako malo pri naših Tolmincih. Večidel prebivalstva na Tolminskem je sebičnosti udano, posebno se odlikujejo v tej slabosti nekateri visoki gospodje v Tolminu, kateri Winklerja imajo za sredstvo. Winkler je človek, ki je pripravljen služiti: prvič vladi, drugič ljudstvu in tretjič posebno Tolmincem (loco Tolmin). Ali kakor so judje Pilatuža oslepili s svojim vpitjem, da je dal nedolžnega Izveličarja križati, ravno tako delajo tudi visoki tolminski politikarji z Winklerjem. On se jim mora „nolens volens“ udati in storiti kar oni zahtevajo. Winkler je imel veliko upliva pri tolminskih županih in ga — žalibog — še ima. To vedo zviti tolminski velikaši dobro porabiti. Kadar hočejo kaj doseči, obrnejo se k njemu, in on jim pridobi pri županih in drugih veljavnih in mogočnih možeh tolminskega okraja vse. — Omenimo le naklade za tolminsko šolo, katero bo težko da kdaj kak otrok iz Cerkljanskega ali Bovškega obiskal, ampak raje v Gorico šel. Vendar so morali po celem tolminskem okraju davke za to šolo plačevati. Mi Tolmincem šolo privoščimo, ali napravi naj jo jim vlada in sami, ne pa celi okraj. Cerkljani kakor Bovčani potrebujejo ravno tako šole kakor Tolminci, in si jo bodo morali sami zidati brez Tolmincev. — Dalje omenimo slavne (?) tolminske Črnetove zaupnice lanskega leta. S to „zaupnico“ hoteli so se tolminski velikaši g. Črnetu prikupiti zastran predilske železnice, misleči, da jo jim g. Črne (kakor r. Toman Gorenjsko) prisedi v dunajski lesenjači. Ali blamirali so se grozno

pred celim svetom, in nositelj te blamaže bil je zopet g. Winkler, ki je zaupnico Tolmincem skoval in jo s podpisi oskrbel. — Letos pa so tolminski velikaši posebno visoko in daleč rabili g. Winklerjevo „dobroto.“ Dobro jim je došla vladna prepoved o nabiranji podpisov zoper volilno reformo. Winklerji nalože, da on zapove županom, da ne bodo zoper volilno reformo se podpisovali. Winkler kot ponižen sluga vlade in Tolmincev to stori. — Ali nij to prestrašna sebičnost, nij to železniška politika, ki ne bo in ne more niti Tolmincem niti sploh Primorcem koristiti. Ali se taki moške smejo imenovati narodnjaki? Nikakor ne — kajti oni rabijo narod le za sebe.

Iz srca tedaj želimo, da bi tolminskega okraja župani in poštenjaki enkrat prišli do prepričanja, da je Winkler le vladna keatura in tolminskih (lokalnih) sebičnikov ponižen sluga ter v prihodnjič na Winklerjev ordre ne ozirali se.

Domače stvari.

— (Č. g. D. Trstenjak.) Graška „Tagespóst“ je prinesla dopis iz Ponikve, da vrli starina slovenskih literatov, naš Davorin Trstenjak, je nevarno zbolel. Kakor vse njegove mnogobrojne čestilce in prijatelje, prestrašila je ta vest tudi nas. Obrnili smo se tedaj telegrafično do g. Trstenjaka in on nam je na našo radost odgovoril, da se razmerno dobro počuti. O omenjeni nezgodi pa piše: „V „Tagespoštni“ notici je toliko resnice. 8. sušca sta moja farmana Dobrajc in Golež selila nekega godca Juga. Ta jima večerjo pripravi in jedli in pili so vsi vkup dobre volje do 10ih v noči. Pri razhodu, ko sta že na potu domov bila, zgreši Dobrajc en štrik, in dolži Goleža, da mu ga je on vzel. Golež iz edne nar bogatejših hiš moje fare je znan pijanec, se je rad pretepaval, v svojem življenji že dva do smrti pretepel, in zaradi tepenja že večkrat na dolži čas v ječi sedel. Tudi to noč, žganjem opojen, Dobrajca zgrabi, ga začne daviti, vendar mu ta srečno uide, v svojo hišo zbeži in vrata zaklene. Golež svojim hlapcem gre za njim, dvojna vrata zlomi, in v tem slučaju si miren in priden Dobrajc, ki še zraven tega je imel svojo ženo v otročji posteli, in drugo žensko bolano, ni mogel drugače pomagati, ko da pištolo vzame in Goležu v jetra vstrelji, ki bi bil v svoji znani divjosti gotovo vse ubil. Hlapec zamaši rano svojemu gospodarju in ga domov pelja. Ob pol edni po polnoči pride posel po mene, naj ga grem previditi, in očitno reče, da si je ranjenik mene izbral. Jaz letošnje celo zimo boleham. Vendar, ker me je močno želel, vstanem in se podam na pot k bolniku. Huda burja je pihala celo noč in grozovita tema je bila. Ker je smrt bila blizu, povspešujem svoje korake, a na pol poti se zgrudim in omedlim. Spravijo me v bližnjo hišo, tam mirujem, in tudi me namakajo z vodo in ocetom, da se zavém. Pošljem človeka po voz, da me domu pelja, in po g. kaplana, da so oni šli k bolniku. Mene hlapec srečno domu pripelje; bil sem par dni v postelji, zdaj pa že zopet vstajam, vendar sem šče slab. Veselilo me je sočutje od vseh strani naše mile domovine.“ Iz srca želimo in upamo popolno okrevanje in ključemo: Živio še mnogaja leta!

— (Štiriindvajseta slovenska predstava dram. društva) bode vtorek (praznik Marijinega oznanenja) 25. marca. Predstavljal se bode prvič nova drama v 4 dejanjih „Edda“, spisal Jožef Weilen, poslovenil V. N. Hrabroslav. Predmet je vzlet iz bojev Frizijanov proti tujim vsiljencem, v časih tridesetletne vojske, in se igra posebno odlikuje po možatem, slobodno in domoljubnem govoru, ter se bode gotovo posebno prikupila našemu slovenskemu občinstvu. Ker je ta predstava že predpredzadnja letošnje sezone, se je nadejati, da bode zanimiva ta drama, katero smemo po pravici tako imenovati, kljubu lepemu spomladanskemu času prav dobro obiskana.

— (V čitalnici v Kamniku) bode vtorek 25. t. m. beseda. Predstavljal se bode slovenska igra „Telegram“.

— (Nasledki javnosti.) Pred kratkim časom objavljena vest, kako predsednik zbornice kranjskih notarjev gosp. dr. Rebič „pri zlati zaponi“ svojim pajdašem in sopivcem bere tajnosti notarske zbornice, je dotične gospode tako razburkala, da so, kakor bi jih poparil, zapustili omenjeno krčmo. Ker je bila vest vseskozi istinita, si niso vedeli drugače pomagati, nego da so krčmarja toliko časa drezali, da je kletarico narodnjakinjo odpravil, češ, da je ona prikrivala našega poročevalca s tem, da se je vstopila pred njegovo mizo in ga gospodje dr. Rebič & consortes niso mogli videti. — Ker bi pa gosp. dr. Rebič s pritikinami vsakako radi pili pivo „pri zlati zaponi“ in med soboj reševali notarske referate, iztuhtali so, ka je najbolje, da si puste prirediti posebno sobo tamkej doli na dvorišči, kjer zadnji „bagerlji“ stojé, kjer bodo sami „en fanille“ pili pivo, kramljali in opravljali notarske zadeve, brez strahu, da bi jih kak dopisnik „Slov. Naroda“ neprijetno motil v tej zabavi. Tedaj gosp. dr. Rebič le dalje „cum gratia“. A če vas še eden mnogih poročevalcev „Sl. N.“ na drugem skrunjenji uradne tajnosti zasači (kar nij nemogoče), prosimo bodite toliko človek in kavalir, da ne izpuščate maščevalnosti nad ubogimi kletaricami!

— (Eden naših belgradskih naročnikov) nam piše: „Slovenskega Naroda“ od 11. t. m. nijsem dobil, a v zavoji, pod katerim ga dobivam navadno, bila je — „Klagenfurter Zeitung“, katere še svoj živdan videl nijsem. To je bilo gotovo delo kakšnega nemčurskega poštnega uradnika. Dobro bi bilo, da bi vaše najslavnije poštno vodstvo vprašali, zakaj njeni uradniki vzmajo iz slovenskega zavoja „Slovenski Narod“ in ga zamene z nemško „Klagenfurter Zeitung“. (Najbrž je kak poštni uradnik časopise bral predno jih ekspediral, ter tako adrese zamenil. A za tako ljubeznost se zahvaljujemo. Uredn.)

Razne vesti.

* (Časopis N. F. Presse) je kupilo neko društvo na Dunaji za 3,400.000 gold. Banki „Union“ in „Anglo“ dosedanji lastnici imati polovico kupnine kot čisti dobiček. Kup obsega list, tiskarno in palačo v Fichteljevi ulici.

* (Londonskega Rotšilda sin) se je zaljubil v prezalo gospodično katoličanko, ter je moral, da jo je dobil v zakon, prestopiti h katoliški veri. V svojej svetej jezi mu je oče zbog tega odločil samo dva milijona goldinarjev poboljška na leto.

Opomenica.

Eksekutivne dražbe 26. marca: Primčevo, Dežmanovo, 1350 gl. 40 kr. in Sivčevo, v Ljubljani. Bregarjevo, v Loži. — občinsko pos. v Dolenji vasi, 19.200 gl. in Hreščakovo, v Senožeči. — Taveljevo, v Velikih Laščah. — Lončaričevo, 300 gl., v Kozjem. Stiploškovo, 3400 gold., v Konjicah. — Medenova pos. po 730 gl. 40 kr., 900 gl., 120 gl. in premakljivo blago, 739 gl., v Planini. — 27. marca: Devjakovo, 5851 gl., v Planini. — Modicevo, v Loži. — Zimerlevo, 2225 gl. in Podgorškovo, 1110 gl. v Celji. — Ledinekovo, 1000 gold., v Ptui. — Zavnikovo, 7127 gl., v Brežicah.

Umrli v Ljubljani

od 18. do 19. marca.

Jožef Bitenc, pasarski otrok, 1 l., na sušici. — vis. čest. g. Lorenc Rant, pens. kaplan, 71 l., na pešanji. — Treza Mosar, kuharica, 31 l., na jetiki. — Marija Gerčar, prebivavka, 40 l., na vodenici. — Virgil Delvaj, pos. delavec, 50 l. in Mart. Kristof, ur. sluga, 53 let, oba na pešanji. — Marj. Ertšul, diur. vdova, 74 l., na spridenji trebušnih organov. — vis. čest. oče Fulgencij Reich, franč. redovnik, 25 l., na jetiki. — Franc Geiger, dijak, 11 let., na glavni vodenici. — Jozefa Skerl, delavski otrok, 14 dni, na božjasti.

Tujci.

21. marca.

Pri **Elefantu**: Freyenthal iz Grada. — bar. Taufrer iz Višnje gore. — Rahm, Braune iz Dunaja. Pri **Maliči**: Vivat iz Štajerskega. — Zelenka, Ibstrésy, Löwy iz Dunaja. —

Dunajska borsa 22. marca.

(Izvirno poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	71 gld.	—	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	73	"	35 "
1860 drž. posojilo	104	"	75 "
Akcije narodne banke	975	"	— "
Kreditne akcije	337	"	50 "
London	109	"	— "
Napol.	8	"	69 1/2 "
C. k. cekini	—	"	— "
Srebro	107	"	80 "

Ces. kralj. dvorni puškar v Mariboru

Ivan M. Erhart,

priporoča: (91—1)

Puške dvocevke
od spredaj za nabijati iz železa od 12 gld. do najvišje cene.
puške dvocevke
od spredaj za nabijati iz svila (drot) 18 " " " "
Lefauchaux
(lefošé) iz svila od 30 " " " "
Lancaster (lénka-ster) iz svila od 44 " " " "
Revolverje 8 " " " "
Pistole dvocevke 2 gld. 50 kr.
" enocevne 1 " 30 "

Dunajska podružnica

Živnostenske banke pro Čehy a Moravu v Praze.

(Gewerbebank für Böhmen und Mähren in Prag.)

Wien, Franzensring 20,

sprejema denarje v tekočem računu in proti denarničnim listom (Kassascheine) v oddelkih po 50, 100, 500, 1000, 5000 gld., za katere tačas na 8 dnevno odpoved 5% obresti
" 30 " " 6% " "
" 60 " " 6 1/2% " "
povračuje. Denarnični listi se tudi neodpovedano pri kupovanju mesto plačila sprejmejo in se morejo pri centralni banki v Pragi odpovedati in brez provizije za nje denar prejeti.

Ravno tako se sprejemajo vse v bankino in borzno kupčijo spadajoča naročila za točno izvršitev. (90—1)

Izdatelj in za uredništvo odgovoren: Ivan Semen.

Do sedaj nepreseženo!

Ces. in kralj. izključ. privileg.

DORSCH

pravo očiščeno

olje iz ribje masti

od

Viljema Maager-ja na Dunaji.

Od prvih medicinskih avtoritet preiskano, priporočeno in zapisano kot najčistejše, najboljšo, najnaravnejšo in priznato nauspešniše zdravilo za **bolezni v prsih in pljučah**, za škrofule, lišaj, gnojne bolečine, izpuške na koži, otekle bezgalke, slabotnost itd. se dobi pravo — **steklenica à 1 gld.** — ali v moji fabriški zalogi: **Dunaj, Bäckerstrasse Nr. 12**, ali v najbolj renomiranih lekarnah in specerijskih štacunah monarhije, tako med drugimi pri teh-le firmah: **Maribor**: J. D. Bankararijeva vdova, A. W. König, lekar; **Gradec**: Ertl & Krepesch, D. Sigmund, M. Seiner, F. X. Seeger, trgovci, V. Grablowitz, lekar; **Celje**: F. Janesch, trg.; **Judenburg**: J. Postl, trg.; **Celovec**: Dr. P. Hauser-jevi dediči, A. Beinitz, F. Erwein, lek.; **Ljubljana**: Eggenbergerjeva vdova, Ot. Schenk, lek. P. Lassnik, M. Golob, trg.; **Ptuj**: G. Karagyena, A. E. Reithammer. (199—11)

Menjavnica

„Wiener Commissions-Bank“,

Schottenring Nr. 18,

razpošilja

dobitne liste (Bezugs-Scheine)

na sledeče razpisane gručne srečke, in se morejo te sestave iz tega razloga najkoristnejšim prištevati, ker je vsakemu posestniku takšnega dobitnega lista mogoče, vse glavne in postranske dobitke sam zadeti in razen tega obresti **30 frankov v zlatu in 10. gld.** v papirju uživati.

Gruča A. (16 ždrebanj na leto.)

Mesečni obroki à 10 gld. Po vložbi zadnjega obroka dobi vsak deležnik sledeče 4 srečke:
1 5perc. državno srečko po 100 gld. od 1. 1860. Glavni dobitek 300.000 gld., z odkupno premijo potegnene serije 400 gld. a. v.
1 3perc. c. turšk. državno srečko 400 frank. Glavni dobitek 600.000, 300.000 frankov gotovega zlata.
1 vojvod. Brunsviško srečko 20 tolarjev. Glavni dobitek 80.000 tolarjev brez vsakega pridržka.
1 Insbruško (tirolsko) srečko. Glavni dobitek 30.000 gld.

Gruča B. (13 ždrebanj na leto.)

Mesečni obroki à 6 gld. Po vložbi zadnjega obroka dobi vsak deležnik sledeče srečke:
1 5perc. c. turšk. državno srečko 400 frank. Glavni dobitek 600.000, 300.000 frankov gotovega zlata.
1 vojvod. Brunsviško srečko 20 tolarjev. Glavni dobitek 80.000 tolarjev brez vsakega pridržka.
Sachsen-Meiningska srečka. Glavni dobitek 45.000 gl., 15.000 južnonemške veljave.
Potem dobitne liste na peti del, 5perc. drž. srečke 1. 1860. Mesečni obroki à 6 gl.
Potem dobitne liste na cele državne srečke 1. 1864. Mesečni obroki à 10 gld.
Potem dobitne liste na pol državne srečke 1. 1864. Mesečni obroki à 4 gld.
Potem dobitne liste na pol ogerske srečke. Mesečni obroki à 3 gld.
Potem dobitne liste na Brunsviške srečke 20 tolarjev. Mesečni obroki à 2 gld.
Potem dobitne liste na Insbruške srečke. Mesečni obroki à 2 gld.

Razen tega prevzame borzna pisarnica in menjavnica „Wiener Commissions-Bank“ vse kakor koli imenovane bankine, menjicne in borzne opravila.

Potrjene menjice in priporočila se na vse velike mesta v Evropi in v Ameriki po najnižji ceni razpisavajo. — Naročila na tukajšnjem mestu in iz pokrajine se naglo, gotovo in natančno izvršujejo, in po borzni pisarnici nakupljene menjice in vrednosti se oziroma na vsakokratni položaj denarskega tržišča po najbolj dobrokupnih pogojih dajejo. Opraviški prostori so vsak dan od 9. ure dopoldne do 6. ure zvečer brez prestopa odprti.

Vnanja naročila se natančno in tudi na povzetje izvršujejo. Zapisniki vzdigatev se po vsakem ždrebanji franko zastonj razpošiljajo. (80—5)

Posestvo

pol ure hoda od Ljubljane oddaljeno, v mičnem kraju ležeče, v najboljšem stanju, z 41 orali njiv, travnikov, gozdov in lepih vrtnih nasadeb, z veliko vinsko kletjo vred je z dobrokupnimi pogoji na prodaj.

Razjasnila daje „Annoncen-Bureau“ v Ljubljani, na glavnem trgu 313. (77—2)

Dr. Anton Prus,

bivši odvetnik na Dunaji

bode odprl svojo

odvetniško pisarno

1. aprila 1873

(88—3)

KONJICAH.

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.